

Platformmeeting 16 november 2018
De Observant, Amersfoort

fit for work

Platform Fit for Work

Met een actief platform van meer dan 25 betrokken partijen maakt Fit for Work zich sterk voor een nationale aanpak gericht op werkbehoud bij chronische aandoeningen. Met alle betrokkenen willen we de barrières slechten die werken met een chronische aandoening in de weg staan. Met praktische ondersteuning voor werkenden en werkgevers, aandacht voor arbeidsparticipatie vanuit de zorg en ondersteunend overheidsbeleid. Zo kunnen meer mensen met een chronische aandoening aan het werk blijven. Dit verslag geeft de belangrijkste inzichten van de platform meeting van 16 november 2018, aangevuld met extra informatie die door de platformleden is aangeleverd om te delen. Dit verslag is openbaar en bedoeld om te verspreiden.

Platformleden actief bij...

Talent Inclusief – goed werkgeverschap in de zorg

Emma at Work en Jobstap zetten samen in op inclusief werkgeverschap van zorginstellingen. Met als streven dat onder andere (jonge) mensen met een arbeidsbeperking meer kans krijgen op werk in de zorg. Ze doen dit onder de noemer van Talent Inclusief.

[Lees meer](#)

Ben Tiggelaar masterclass positieve verandering

Voor Fit for Work verzorgde Ben Tiggelaar op 15 juni 2018 een workshop. Met het model uit zijn nieuwe boek 'De Ladder' verkenden we invalshoeken om mensen met een chronische aandoening aan het werk te houden vanuit werkgevers- en HR perspectief. Uit deze sessie kwam een nieuw aanbod tot stand samen met Emma at Work: een masterclass op 12 februari 2019. Gericht op hoe zorg je dat organisaties diversiteit en inclusief werkgeverschap omarmen.

[Lees meer](#)

De(kosten)effectiviteit van arbeidsrevalidatie

In verschillende onderzoeken is aangetoond dat arbeidsrevalidatie helpt om mensen met klachten aan het houding en bewegingsapparaat (weer) aan het werk te krijgen en te houden. Wat nog onduidelijk is, is hoeveel uur en welke vorm van arbeidsrevalidatie het meest (kosten)effectief zijn. Timo Beemster doet onderzoek naar de (kosten)effectiviteit van de gebruikelijke Vroege Interventie arbeidsrevalidatiemethode – ongeveer 100 uur multidisciplinaire revalidatiebehandeling – tegenover een aangepast Vroege Interventie programma van 40 uur.

[Lees meer](#)

Smart World. Arbeid & Technologie

Saxion Hogescholen en Roessingh Arbeid werken samen rond duurzame inzetbaarheid. Eén van de activiteiten was het congres Smart World. Arbeid & Technologie op 5 oktober 2018. Roessingh maakt deel uit van het Vroege Interventie netwerk gericht op arbeidsrevalidatie.

[Lees meer](#)

Studenten 'infecteren' met arbeidsvirus

Een andere insteek van Saxion Hogescholen is om zorgprofessionals in spé te 'infecteren' met het arbeidsvirus door in de opleidingen en praktijkopdrachten aandacht voor arbeid op te nemen.

[Lees meer](#)

Fysiotherapie en arbeid

'Werk aan de winkel: fysiotherapeut en patiënt integreren arbeid in de fysiotherapeutische besluitvorming'. Dat is voluit de titel van een project dat fysiotherapeuten, oefentherapeuten en ergotherapeuten praktische handvatten biedt om meer werkgericht te werken. Zoals een online toolkit, een verwijswijzer en een e-learning. Daarmee krijgen de professionals meer inzicht in: hoe zij werk kunnen integreren in de behandeling, hoe ze het gesprek over werk voeren met de cliënt en wanneer ze cliënten dienen door te verwijzen naar in arbeid gespecialiseerde professionals zoals arbeids- en bedrijfsfysiotherapeuten. Voor de cliënt komt er een keuzehulp gericht op zelfmanagement. Een randomized controlled trial (RCT) biedt inzicht in of deze ondersteuning effectiever is dan de reguliere zorg. Met als uitkomstmaten werkgerelateerde beperkingen, werkverzuim en pijn. Diverse platformleden van Fit for Work zijn bij dit project betrokken. Het lectoraat Arbeid & Gezondheid van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN) voert het project uit. Centrum Werk Gezondheid is onder meer

betrokken bij het organiseren van focusgroepen binnen dit project. Saxion Hogescholen en st. IZZ maken deel uit van de adviesgroep.

[Lees meer](#)

Zorg- en sportsector: aandacht voor werk

Meer en meer is er interesse vanuit de zorgsector om aandacht te besteden aan werk. Zoals hoe voer je het gesprek met de patiënt hierover. Dit bemerkt Annemiek de Crom, communicatie Arbeid & Gezondheid. Een andere invalshoek waar meer belangstelling voor is, is om vanuit gemeentelijk beleid via de sportsector aandacht te vragen voor leefstijl en werk.

[Lees meer](#)

Meer aandacht nodig voor werk in revalidatie

Bureau Volzin verzorgt eveneens voor medische teams binnen ziekenhuizen trainingen over werk, met praktische adviezen en inzicht in wet- en regelgeving bij ziekte en werk. Daarnaast blijft Bureau Volzin, naast re-integratietrajecten die ze begeleiden, inzetten op meer aandacht voor arbeid in revalidatietrajecten en dat werk onderdeel gaat uitmaken van het zorgpad.

[Lees meer](#)

Kennisbibliotheek chronisch werkt

De kennisbibliotheek biedt werkgevers, werknemers, zelfstandigen en professionals handvatten om samen het gesprek aan te gaan over de noodzakelijke stappen om aan het werk te blijven of te komen met een chronisch verminderde belastbaarheid. De kennisbibliotheek verwijst onder meer naar de Fit for Work tools. Het is één van de initiatieven van AKC, Arbeidsdeskundig Kenniscentrum. Naast aandacht voor vitaal en langer doorwerken, technologie en arbeid (hoe kan technologie ook mensen met arbeidsbeperking ondersteunen), flexibilisering van arbeid en inclusie.

[Lees meer](#)

Pilot arbeidsexpert in eerste lijn

Huisartsenpraktijk Thermion biedt patiënten de mogelijkheid om een arbeidsdeskundige of bedrijfsarts te bezoeken. De huisarts verwijst patiënten die klachten hebben die mogelijk veroorzaakt zijn door werk of die het werk moeilijk maken, door naar deze deskundige. Het arbeidsadvies is binnen deze pilot zonder kosten voor de patiënten. TNO gaat via onderzoek na of deze arbeidsgerichte aanpak via de eerstelijns succesvol is, en hoe groot de behoefte aan deze vorm van ondersteuning is. Het arbeidsadvies is ook beschikbaar voor zelfstandig werkenden. Eén van de redenen dat ZZP Nederland bij deze pilot betrokken is. ZZP Nederland zet zich in voor toegang tot bedrijfsfzgezondheidszorg voor ZZP'ers.

[Lees meer](#)

Certificering ervaringsdeskundige coaches en cliëntondersteuners

Al vanaf 2012 traint en certificeert Centrum Chronisch Ziek en Werk (CCZW) ervaringsdeskundige participatiecoaches en (vrijwillige) cliëntondersteuners werkzaam bij gemeenten. Nu starten de hercertificeringstrajecten van de eerste lichten. Daarnaast zet CCZW in op nieuwe projecten samen met patiëntenorganisaties. Zo biedt CCZW onder meer ook arbeidsdeskundig advies, jobcoaching, loopbaanbegeleiding en van werk naar werk trajecten.

[Lees meer](#)

Overzicht van de coaches is te vinden op:

[Lees meer](#)

Ton van Hout gaat met pensioen, en blijft op afstand betrokken bij zowel Centrum Chronisch Ziek en Werk en het Platform Fit for Work.

Paul Baart nodigt Ton van harte uit om ook in de toekomst bij de sessies aanwezig en overhandigt als dank voor zijn enthousiaste inzet een kleine attentie.

Wat er toe doet tool

Door het beantwoorden van vier online vragen, krijgen patiënten inzicht in wat zij nu belangrijk vinden. Het overzicht kunnen ze gebruiken als voorbereiding op gesprekken met zorgverleners. Werk maakt onderdeel uit van 'Wat ik dagelijks doe'.

De online tools is ontwikkeld door Harteraad, voor mensen met hart- en vaatandoeningen, onder meer met steun van Zorginstituut Nederland, Kennisnetwerk CVA NL, AbbVie sponsorend partner van Fit for Work en CZ fonds.

[Lees meer](#)

Aandacht voor werk in de curatieve zorg

AbbVie zet zich in voor betere kwaliteit van zorg, met onder meer aandacht voor het werk van de patiënt, en heeft een groot netwerk binnen ziekenhuizen waar ze hiervoor aandacht vragen. Zo is AbbVie sponsorend partner van het Target@Work-oncologie, gericht op werk als behandeldoel in de oncologiezorg. www.targetatwork.nl

Een ander initiatief is gericht op Parkinson patiënten in samenwerking met het Jeroen Bosch ziekenhuis, gericht op het leven en omgaan met Parkinson. Het resulteerde in de website www.verdermetparkinson.nl

Fit for Work projecten en activiteiten

Good Workathon – Alles is Gezondheid

Op 7 februari 2018 vond het Alles is Gezondheid congres plaats. Tijdens dit event organiseerden Paul Baart samen met Piet Vessies van AWWN en tevens betrokken bij Alles is Gezondheid een Good Workathon

In deze hackathon-achtige sessie stond het 'kraken' van het volgende item centraal: hoe maken we van mensen waarvan de arbeidsmarkt afstand heeft genomen, onze best werkenden?

Een gemeleerd gezelschap vanuit onderwijs, zorg, werk en wonen en afvaardiging van platformleden Fit for Work ging hiermee aan de slag.

Ben Tiggelaar was een van de sprekers op het Alles is Gezondheid congres, en verzorgde tevens workshops. Ben Tiggelaar is bedrijfskundige, gedragswetenschapper en geeft via congressen, trainingen en publicaties inspiratie op gebied van leiderschap en verandering.

We kregen het aanbod om tijdens het congres Ben Tiggelaar te laten reflecteren op de tussentijdse uitkomsten van de Good Workathon. Met een delegatie van Fit for Work gingen we naar hem toe. Ben Tiggelaar was zo enthousiast over het onderwerp, dat hij pro bono een workshop voor Fit for Work wilde verzorgen.

De Good Workathon resulteerde in een: (klik op)

- Beeldverslag
- Uitgebreider verslag, met reflectie van Ben Tiggelaar
- Pledge

Ben Tiggelaar Fit for Work sessie

Op 15 juni 2018 heeft Ben Tiggelaar een sessie voor Fit for Work verzorgd. Te vaak komt nog voor dat mensen die in een organisatie werken en een chronische aandoening krijgen, in een uitkeringssituatie belanden. Centraal in de sessie stond dan ook de vraag: hoe krijgen we het voor elkaar dat we medewerkers die

een chronische aandoening krijgen aan het werk kunnen houden. Met daarbij vooral oog voor de rol van direct leidinggevend en HR-professionals.

Als werkmethode stond het model uit het nieuwste boek 'De Ladder' centraal. Het model helpt je om gestructureerd terug te werken vanuit je doel, naar gedrag en vervolgens naar de support die nodig is om het gedrag ook te stimuleren.

Het was een van de eerste grootschalige workshops met deze aanpak en daarmee een experiment vanuit beide kanten. Zo'n 25 mensen namen deel, onder meer afkomstig uit de zorg, belangenbehartiging van werkenden, het onderwijs, de wetenschap en het bedrijfsleven.

Ingezoomd is op concrete acties die je gelijk kunt invoeren. Of in de termen van Ben Tiggelaar: zaken die je kunt voordoen en kunt nadoen. Met als één van de uitkomsten: van Raad van Toezicht, tot op de werkvloer de vraag stellen: doen we alles om onze medewerkers aan het werk te houden?

Een kort verslag en foto's van de sessie zijn te vinden op: [Lees meer](#)

Politiek Ontbijt Werkbehoud bij Kanker

Rond kanker en werk zijn er nogal wat knelpunten:

- Een kwart van de mensen die werkt en kanker krijgt, verliest zijn baan.
- Het overgrote deel van de kankerpatiënten, 84%, krijgt geen informatie over werk vanuit de zorg. Terwijl 65% dit wel graag wil.
- Eén van de benoemde knelpunten door werkgevers is de loondoorbetaling bij ziekte gedurende twee jaar, en de grilligheid van de ziekte kanker met grote gevolgen voor de arbeidsinzetbaarheid van medewerkers.
- Voor het begeleiden van werkenden en werkgevers is specifieke expertise nodig rond kanker en werk die de gemiddelde bedrijfsarts niet in huis heeft.
- Als mensen al toegang hebben tot een bedrijfsarts. Dit geldt niet alleen voor zelfstandig werkenden: ook voor (veelal MKB) werknemers in loondienst is toegang tot de bedrijfsarts niet altijd goed geregeld.

Om die reden organiseerde Fit for Work een politiek ontbijt Werkbehoud bij kanker in de Koninklijke Schouwburg Den Haag. Met Tweede Kamerleden, vertegenwoordigers van ministeries van VWS en SZW, werkgevers – en werknemersorganisaties, ervaringsdeskundigen,

werkgevers, zorgprofessionals en andere belanghebbenden is het gesprek gevoerd over maatregelen die bijdragen aan werkbehoud bij kanker: mensen die werken (met een arbeidscontract) aan het werk houden met kanker.

Fit for Work zet in op twee maatregelen:

1. Een **bedrijfsarts consulent oncologie (BACO)** op elke polikliniek oncologie, met structurele financiering
2. Een **no-risk polis voor MKB werkgevers** wanneer een medewerker langdurig uitvalt door kanker

Het gesprek is ingeleid met de volgende bijdragen:

- Prof. dr. ir. **Koos van der Hoeven**, Hoofd Afdeling Medische Oncologie Radboudumc
- Drs. **Desiree Dona**, klinisch arbeidsgeneeskundige oncologie, Radboudumc
- Mr. **Ruben van Mourik**, HR manager FLorys en ervaringsdeskundige

De rode draad van het gesprek dat volgde, was het beter benutten van huidige mogelijkheden door belanghebbenden (werkende, werkgever) en betrokken professionals (arbo, zorg). Waarbij meer kennis over kanker en werk als belangrijk aspect naar voren komt, gevolgd door gedrag: meer aandacht voor werkbehoud en daarop de pijlen inzetten.

De ministeries van VWS en SZW zijn daarbij bereid om te kijken naar ruimte binnen het bestaande overheidsbeleid om te komen tot experimenten op dit gebied. Als mogelijke opmaat naar eventuele structurele aanpassingen.

De Tweede Kamerleden namen de position paper Werkbehoud bij kanker in ontvangst, waarin de door Fit for Work voorgestelde maatregelen zijn uitgewerkt.

De position paper, de presentaties, het verslag, artikelen vanuit SKIPR en Zorgvisie en de foto's zijn te vinden op:

[De website](#)

Target@Work-onco

Werk als behandeldoel in de oncologiezorg

Het programma Fit for Work is in 2012 gestart vanuit spier- en gewrichtsaandoeningen. Met onder meer het ontwikkelen van checklisten met handreikingen voor werknemers, werkgevers en zorgverleners om werkbehoud bij deze aandoeningen te optimaliseren. Tegelijk is het project Target@Work gericht op werk als behandeldoel in de reumatologiezorg ontwikkeld.

Dit jaar is het project Target@Work-onco gestart, gericht op werk als behandeldoel in de oncologiezorg. Met praktische tools en ondersteuning van oncologen en verpleegkundigen om gericht aandacht aan het werk van de patiënt te kunnen besteden in de behandeling en begeleiding.

De insteek is dat de zorgprofessional in gesprekken met de patiënt het werk ter sprake brengt. Zoals over de gevolgen van de behandeling voor het werk en, indien dit mogelijk en wenselijk is, eventuele een andere keuze of vorm van behandeling die minder nadelig uitpakt voor het arbeidsvermogen van de patiënt. Het is aan de patiënt samen met de behandelaar om hierover te besluiten. Daarnaast beoogt het project Target@Work-onco de zorgprofessionals inzicht te geven in mogelijkheden van doorverwijzing naar andere professionals voor arbeidsgerelateerde ondersteuning. Waarbij de BACO, bedrijfsartsconsulent oncologie, een centrale rol inneemt. De inzet van deze professionals kent soms vergoeding via een verzekeraar. Anders zijn de kosten voor de werkende en of zijn werkgever. In sommige ziekenhuizen is een BACO op de poli aanwezig, op kosten van het ziekenhuis. Een klankbordcommissie bestaande uit onder meer ervaringsdeskundigen, patiëntenvertegenwoordiging, oncologen, verpleegkundig specialisten, bedrijfs- en verzekeringsartsen is betrokken bij het project en bij de te ontwikkelen tools. Dit betreft:

- Screening kanker en werk, voor een snelle indruk van het werk van de patiënt
- Arbeidsanamnese kanker, voor een uitgebreidere indruk van de werksituatie
- Interventiewijzer, voor het doorverwijzen naar arbeidsgerelateerde ondersteuning
- E-learning kanker en werk, met onder meer inzicht in werkgerichte werkwijze van collega behandelaars, adviezen vanuit professionele richtlijnen en inzicht in de belangrijkste zaken vanuit wet- en regelgeving bij ziekte en werk.

De eerste drie tools komen online beschikbaar. De e-learning maakt deel uit van het ondersteuningsaanbod aan medische centra, naast teamsessies en een quickscan in hoeverre het centrum werkgericht werkt. Met ondersteuning van AbbVie en Pfizer, kunnen vijf medische centra zonder kosten deelnemen aan het project. Op dit moment zijn we bezig met het werven van de centra.

www.targetatwork.nl

www.targetatwork.nl/kanker

www.targetatwork.nl/kanker/aanbod

Fit for Work SER congres

Op 11 april 2019 organiseren we vanuit Fit for Work samen met de SER een congres over werkbehoud bij chronische aandoeningen. Het congres is een opvolging van het Fit for Work-SER congres in 2016, toen onder vlag van het Europees voorzitterschap van Nederland.

In 2019 komt de Europese input naar voren door voorbeelden van beleid en praktijk in het programma terug te laten komen. Met als doel om het Nederlandse (overheids)beleid te inspireren met deze voorbeelden om meer in te zetten op werkbehoud, het in dienst en aan het werk houden van mensen die werken een aandoening krijgen.

Bij de voorbereiding van het congres is de SER werkgroep Chronisch Zieke Werkende betrokken. Dat samen met de Commissie Werk Gezondheid eind 2016 door minister VWS mede namens minister van SZW zijn verzocht het voortouw te nemen bij de uitvoering van de aanbevelingen uit het SER advies 'Werk van belang voor iedereen. Werken met een chronische ziekte'.

De Commissie Werk Gezondheid heeft begin 2018 een verkenning uitgevoerd naar Europese voorbeelden rond werk en chronische aandoening en arbeidsmogelijkheden voor jongeren met een chronische aandoening. Deze voorbeelden zijn eveneens input voor het congres.

Fit for Work SER congres 2016:

[Lees meer](#)

Europese verkenning:

[Lees meer](#)

Checklist voor de omgeving

Tijdens deze sessie hebben we verkend of een checklist voor de directe omgeving van degene die werkt en een chronische aandoening op zijn plaats is. Het antwoord is ja: ook de partner, direct familielid, vrienden of collega's krijgen te maken met de gevolgen van de chronische aandoening. Ook voor zichzelf, denk aan de combinatie werk en mantelzorg. Daarnaast heeft de directe omgeving invloed op hoe degene die het betreft aan het werk kan blijven of niet. Zowel in houding en gedrag, als in ondersteunende zin.

Komende tijd verkennen we hoe een 'omgeving' checklist er uit kan zien.

Checklist voor jongeren

Eenzelfde soort verkenning naar een checklist specifiek voor jongeren is eveneens kort benoemd. Het gaat dan vooral om bij wie de jongere terecht kan, en wat de jongere van deze direct betrokkene kan verwachten.

Checklist voor zelfstandig werkenden

Een andere groep die meer aandacht verdient, zijn de zelfstandig werkenden. Ook voor deze groep bekijken we of een checklist een handig instrument kan zijn.

Aan het overleg namen deel: André Bieleman Saxion Hogescholen, Annemiek de Crom Communicatie Arbeid & Gezondheid, Frank Alfrink ZZP Nederland, Joyce van de Nes Bureau VolZin, Judy van den Berg Emma at Work, Michèl Edelaar Vroege Interventie, Paul Baart Centrum Werk Gezondheid/voorzitter Fit for Work, Olga Hesselink AbbVie, Tamara Raaijmakers Centrum Werk Gezondheid, Tjeerd Hulsman Arbeidsdeskundig Kenniscentrum, Ton van Hout Centrum Chronisch Ziek en Werk.

Andere leden van het netwerk zijn: Annelies Verkerk Vision At Work, Anouk ten Arve stichting IZZ, Bart Verkerke SPRINT/Rijksuniversiteit Groningen, Claire Hogenhout UvA/AIAS, Christiane Liebrand Pfizer, Christianne van Triest P2O, Eveline de Jong Landelijk Netwerk Oefentherapeuten Chronische Pijn, Han Hullen bedrijfs- en verzekeringsarts Hullen Advies, Harald Miedema Hogeschool Rotterdam, Herman van der Weijde IKA-Nederlands Instituut voor Klinische Arbeidsgeneeskunde, Jacob Brouwers stichting IZZ, Jacqueline Sosef Roche, Jeannette van Zee Patiëntenfederatie Nederland, Marieke Scholte Voshaar Fuchs healthcare consultancy/stichting Tools, Michiel Reneman UMCG Centrum voor Revalidatie Beatrixoord, Niels Veldhuijzen Primum Movens, Robbert Janssen Centrum Chronisch Ziek en Werk, Sija de Jong Reumafonds, Yvonne Heerkens Hogeschool van Arnhem en Nijmegen.

Colofon, 16 november 2018

Verslag: Tamara Raaijmakers, Centrum Werk Gezondheid

www.fitforworknederland.nl
Info@fitforworknederland.nl

Fit for Work is een programma van Centrum Werk Gezondheid met ondersteuning van AbbVie, Pfizer en Roche